

80. Graan als voor- of tussengewas voor gras/klaver

Op biologische veehouderijbedrijven wordt steeds meer graan geteeld. Naast voedertechische redenen zijn ook een aantal teelttechnische redenen te noemen. B.v. een relatief makkelijk gewas qua onkruidbeheersing, lage mestbehoefte etc. Daarnaast heeft graan ook een aantal algemene en meer specifieke voordelen. Het kan geteeld worden als voorgewas voor gras/klaver of als tussengewas tussen gras en gras/klaver of gras/klaver en gras/klaver.

Algemene voordelen van graan als voor- of tussengewas voor gras/klaver (Deze voordelen gelden ook voor andere voedergewassen b.v. snijmais, quinoa of voederbieten.)

- 1) In een gras of gras/klaverzode hebben zich een aantal bodempathogenen opgebouwd die in een soort van evenwicht leven met de bestaande grasmat. Bij het omploegen en direct herinzaaien van gras/klaver wordt een gedeelte van de voedselbron (lees plantenwortels) snel afgebroken waardoor deze bodempathogenen gaan foerageren op de wortels van nieuw ingezaaide kiemplantjes. Dit kan er in resulteren dat de herinzaai moeilijker aanslaat. Wordt er een tussengewas geteeld dan zijn een gedeelte van deze bodempathogenen verdwenen en kan een herinzaai beter aanslaan.
- 2) Na het scheuren van een gras- of gras/klaverzode komt er een gigantische hoeveelheid stikstof uit de oude grasmat vrij. Met name bij een najaarsinzaai kan dit in de winter leiden tot een zware concurrentie van het gras met de klaver. In eerste instantie kan de klaver dan in het voorjaar zijn verdwenen maar komt dan in een later stadium als de stikstof verbruikt is explosief terug. Dit kan leiden tot een onevenwichtige gras/klaver met hoge pieken in klaveraandeel. Bij een tussengewas start het gras en de klaver evenwichtiger en geeft dit over het algemeen een gelijkmatigere klaverontwikkeling waar ook een hoog klaveraandeel kan optreden maar minder in pieken. Naast een tussengewas kan dit ondervangen worden door een vroeger zaaitijdstip en een goed winterbeheer waar de gras/klaver kort de winter in gaat.

Specifieke voordelen van graan als voor- of tussengewas voor gras/klaver.

- 3) Het oogsttijdstip van graan voor GPS of korrel, is gunstiger voor de inzaai van gras/klaver dan het oogsttijdstip van snijmais. Met de winters van afgelopen jaren is gras/klaver ook goed aangeslagen na snijmais. Hierbij moet echter niet alleen het opkomen maar ook de productie in de eerste jaren na inzaai worden bekeken. Structuurbederf bij de oogst van snijmais kan hier in de eerste jaren aardig roet in het eten gooien. De inzaai is dan wel gelukt maar de productie laat te wensen over.
- 4) Het oogsttijdstip van graan met name als GPS geeft de kans om nog een maand midden in de zomer een vals zaai-bed te maken om met name Ridderzuring en Kweek te kunnen aanpakken. Hier wordt binnen het Project Bioveem aandacht aan geschonken. Vaak is Ridderzuring een van de redenen om een perceel opnieuw in te zaaien. Het oogsttijdstip van graan geeft de kans om er iets aan te doen. Daarnaast wordt nu binnen het Project Klaverslag bekeken of het graangewas boven- of ondergronds een effect heeft op kiemen en aanslaan van Ridderzuring.
- 5) Gerelateerd aan punt 4 is de beworteling van een graangewas. Een graangewas heeft de mogelijkheid heel diep te wortelen en laat met zijn wortelstelsel vaak een mooie structuur achter waarin een gras/klaver optimaal kan aanslaan. Dit is met name belangrijk op lichte zandgronden die snel verdichten en na de teelt van gewassen die een minder goede structuur achter laten.

Natuurlijk leent niet elk bedrijf (grondsoort en intensiteit) zich voor graanteelt. In de themaboekjes "Gehele Plant Silage" en "Graan voeren" is dit verder uitgewerkt. Deze boekjes zijn te bestellen bij het Louis Bolk Instituut LVE038 en LVE042.

Nick van Eekeren, n.vaneekeren@louisbolk.nl, 0343-523862